

Motion till riksdagen 2005/06:So565

av Mikael Oscarsson (kd)

Apoteksmonopolet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa apoteksmonopolet.

Motivering

Varför kan man inte köpa huvudvärkstabletter eller näsdroppar i livsmedelsbutiken? Den frågan ställer allt fler svenskar. Svaret är läkemedelsmonopol. Sverige är idag ensamt om att ha ett statligt monopol på receptfria läkemedel. Apoteksbolaget har sedan dess grundande för 33 år sedan haft detta monopol.

I maj 2004 kom generaladvokat Philippe Léger i EG-domstolen med sitt yttrande. Där säger han att ”Apoteksbolagets monopol strider mot EU:s regler om fri konkurrens”. Hans synpunkt väger tungt när domstolen ska ta ställning till det svenska apotekets ensamrätt att sälja receptfria läkemedel.

Det finns goda skäl att tro att det går att åstadkomma effektivisering och därmed lägre priser genom fri konkurrens på detta område. Dessutom skulle fler svenskar få tillgång till läkemedel på närmare håll än idag. Inte minst de som bor i gles- eller landsbygd.

När det gäller handel med receptbelagda läkemedel bör även den kunna bedrivas av annan än Apoteket AB. Detta förutsätter tillstånd till detaljhandel med receptbelagda läkemedel och farmaceututbildad personal tillgänglig under hela öppettiden.

Sverige är idag ett av de europeiska länder som har minst antal apotek per invånare. Apoteken har dessutom internationellt sett mycket korta tider för öppethållande. Exempelvis kan nämnas att i Sverige finns idag bara ett enda apotek som har öppet dygnet runt. Få apotek och korta öppethållandetider har lett till långa väntetider, vilket är mycket sällsynt i andra EU-länder. Eftersom Apoteket AB inte har några konkurrenter finns det inget incitament att förbättra servicen och korta köerna. Detta drabbar både kunder och personal.

Det är viktigt att komma ihåg att det är få som fortfarande kämpar för det svenska apoteksmonopolet. Regeringens egen utredare Lars Jeding menar i

Fel! Okänt namn på

utredningen ”att det är svårt att hitta aktuella motiveringar till ett bibehållande av Apoteksbolagets monopol”. I utredningen kan man hitta flera argument för att avskaffa apoteksmonopolet. Ett av argumenten är att läkemedelsdistributionen kan effektiviseras genom konkurrens; därigenom kan man sänka statens kostnader för läkemedelsförsörjningen. Kostnadsminskningen är emellertid inget huvudargument, menar Jeding. Andra argument för en avmonopolisering är att det skulle medföra dynamiska effekter med en bättre anpassning till kundernas efterfrågan, farmaceuter skulle anställas av nya apoteksaktörer och av landstingen och därigenom skulle deras kompetens utnyttjas bättre. Denna uppfattning delar han inte bara med oss, utan också med resten av Europa och OECD. Även Konkurrensverket har i en rapport klagat på den svaga konkurrensen inom den svenska läkemedelsdistributionen.

Om vi tittar på våra grannländer kan man se att i Danmark kan vanliga affärer efter ansökan få tillstånd att sälja vissa men inte alla receptfria läkemedel. I Norge fick detaljhandeln i november 2003 rätt att sälja receptfria mediciner.

Det är hög tid att Apoteket AB får konkurrens.

Stockholm den 4 oktober 2005

Mikael Oscarsson (kd)